

РЕКОМЕНДАЦІЇ

IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України», який відбувся 17 листопада 2021 року на базі Київського національного університету будівництва і архітектури

Учасники IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» засвідчили, що євроінтеграційні процеси в освітньо-науковій сфері українського суспільства, динаміка розвитку сучасних освітніх технологій ведуть до посилення тенденції щодо підвищення якості освітніх послуг та зближення системи освіти України з країнами Європи. Співучасники круглого столу підтвердили, що значний внесок у розуміння необхідності вирішення проблем та означення перспектив розвитку освіти зроблено освітньо-науковим співтовариством в рамках попередніх трьох його засідань (2017, 2018 та 2019 роки). Проте системний аналіз стану і досягнень в освітньому просторі України, масове використання сучасних інструментів цифровізації у дистанційному навчанні, що зумовлено карантинними обмеженнями, досвід участі в освітніх програмах, в тому числі і європейського та міжнародного співробітництва, детермінували потребу в організації та здійсненні наступного етапу визначення можливостей щодо модернізації системи освіти України, а саме – проведення IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України».

Враховуючи результати обговорення актуальних проблем освітнього процесу в контексті європейського вибору України, Всеукраїнський круглий стіл з міжнародною участю рекомендує:

1. Схвалити основні положення доповідей учасників круглого столу, відзначити їх актуальність, ґрунтовність, а також наукове та практичне значення для удосконалення освітнього процесу в контексті європейського вибору України.
2. Проведений аналіз учасниками засідання круглого столу свідчить, що в системі освіти України мають місце суттєві проблеми, а саме:
 - зниження попиту на фахівців через кризові явища в економіці, занепад промислового виробництва, стагнацію інноваційної діяльності;
 - виїзд деякої частки молоді на навчання за кордон;
 - зниження цінності вищої освіти внаслідок труднощів працевлаштування випускників за обраною спеціальністю;
 - певне скорочення фінансування, зменшення чисельності викладацького складу та повільна модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти;

– відтік педагогічних (науково-педагогічних працівників) до інших сфер економічної діяльності, за кордон тощо.

3. Спільною є думка учасників засідання круглого столу про те, що для вирішення освітніх проблем і забезпечення подальшого розвитку системи вітчизняної освіти важливою є інтеграція в європейський освітній простір, який спрямований на якісну підготовку конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни. Розвиток євроінтеграційних процесів в освітній сфері доцільно цілеспрямовано здійснювати за такими напрямками:

- подальша модернізація механізму фінансового забезпечення закладів освіти, суттєве підвищення рівня їх адміністративної автономії в цілому та у сфері організації й участі в різних формах міжнародної співпраці;
- удосконалення структури і матеріально-технічної бази освітнього і науково-дослідного процесу, активне впровадження новітніх технологій навчання і дослідження в закладах освіти, які широко використовуються в освітній практиці європейських інституцій;
- актуалізувати перелік спеціальностей та зміст вищої освіти у відповідності до сучасних потреб як вітчизняного, так і міжнародного ринку праці та перспективних векторів розвитку економіки і суспільства;
- проведення регулярних заходів з поширення об'єктивної інформації про євроінтеграційні процеси, сприяння налагодженню плідного партнерства освітніх організацій з європейських студій;
- створення стартапів для налагодження співпраці між викладачами та освітніми інституціями в рамках міжнародних програм в Україні та партнерами країн ЄС, обговорення різноманітних проблем та проведення конференцій і форумів;
- модернізація українського законодавства у сфері освіти, наукової і науково-технічної діяльності та наближення його до засад, що регулюють цю сферу у державах-членах Європейського Союзу;
- підвищення якості та ефективності системи освіти шляхом гарантованого доступу молоді та дорослого населення до усіх форм освіти протягом життя та посилення відкритості вітчизняної освітньої системи;
- забезпечення доступності і якості працевлаштування для студентів та випускників, особистісно-орієнтованого навчання, досліджень та інновацій в освітній сфері;
- опрацювання суб'єктами освітнього процесу стратегій, програм та інших документів, які б враховували зміни, що відбуваються в економіці і суспільстві та забезпечували адаптацію системи освіти до сучасних вимог і потреб;

- використання в системі освіти цифрових технологій та розвиток цифрових компетентностей в студентів (учнів) та викладачів;
- формування сучасних компетентностей випускників, які відповідають потребам ринку праці;
- пріоритетній розвиток STEM-освіти для задоволення потреби у фахівцях для інноваційних секторів економіки;
- забезпечення стимулювання соціальної інтеграції суб'єктів освітнього процесу засобами цифровізації;
- розвиток креативності суб'єктів, включно з підприємливістю, на всіх рівнях освіти;
- розвиток академічної мобільності, мобільності для молоді, наукового потенціалу вищої освіти, проєктів співпраці задля розвитку інновацій та обміну успішними практиками, стратегічного партнерства, проєктів підтримки освітніх змін;
- забезпечення відповідності структури професійної підготовки потребам економіки;
- забезпечення повної інформатизації освітнього процесу в закладах освіти України, широкого доступу до міжнародних інформаційних освітніх і дослідницьких систем;
- забезпечення організаційної і методичної підтримки вітчизняних закладів освіти при укладанні міжнародних угод, при поданні запитів на участь в міжнародних освітніх проєктах;
- широке висвітлення знаннєвих та наукових досягнень закладів освіти України для залучення потенційних партнерів і замовників послуг з інших країн.

Плідні дискусії учасників круглого столу засвідчують, що на сучасному етапі активно розвивається європейський простір освіти, до якого залучено країни-партнери, в тому числі й Україна. Цей процес здійснюється у відповідності до потреб розвитку знаннєвої економіки та інформаційного суспільства. Вагомими завданнями у цьому контексті є: забезпечення широкого доступу громадян до освіти, суттєве підвищення її якості, формування у здобувачів освіти необхідних для ринку праці компетентностей, розвиток STEM-освіти для поліпшення кадрового забезпечення сучасної індустрії та інноваційних сфер діяльності, забезпечення переходу до системи навчання упродовж життя, що сприятиме підвищенню рівня і якості працевлаштування населення. Вітчизняна система освіти потребує суттєвої модернізації у відповідності до сучасних світових досягнень, потреб суспільства і економіки, чому сприятиме співробітництво з європейськими країнами у освітній сфері.

Також учасниками IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю в ході обговорення доповідей науково-педагогічних працівників та

студентів Київського національного університету будівництва і архітектури прийнято рішення рекомендувати кафедрі професійної освіти та Науково-методичній комісії спеціальності 015 «Професійна освіта» внести зміни до освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Професійна освіта (Будівництво та зварювання)», «Професійна освіта (Машинобудування)» та «Професійна освіта (Комп'ютерні технології)», зокрема:

– врахувати зміни до «Стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти», затверджені Наказом МОН України від 28.05.2021 року № 593 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти»;

– внести зміни до пункту «Придатність до працевлаштування» у зв'язку зі змінами класифікатора професій від 25.10.2021 року;

– внести зміни до пунктів «Оцінювання» та «Види контролю»: у пункті «Оцінювання» передбачити застосування накопичувальної бально-рейтингової системи, а пункт «Види контролю» доповнити вхідним контролем;

– внести зміни до компонентів освітніх програм:

ОК13 «Педагогіка» – до змісту навчальної дисципліни включити тему «Інноваційна діяльність у системі освіти».

ОК18 «Комунікативні аспекти педагогічної діяльності» – до змісту навчальної дисципліни включити тему «Комунікативна модель освіти в епоху нелінійного мислення».

ОК 33 «Навчально-педагогічна практика» – до змісту практики додати пункт «Підготовка та проведення виховних заходів».

***Учасники IV Всеукраїнського круглого столу
з міжнародною участю «Актуальні проблеми освітнього процесу
в контексті європейського вибору України»
17 листопада 2021 року
Київський національний університет будівництва і архітектури***